

Të kuptojme dhe praktikojmë mësimin ndërkulturor në fushën e të rinjve

Manual për punonjësit rinor,
mësuesit dhe liderat e të
rinjve

Ky manual është krijuar në kuadër të projektit

“Fuqia e dialogut:

Dialogu ndërkulturor si instrument i fuqishëm për zhvillimin dhe mobilitetin e të rinjve”

Implementuar nga 4 organizatat partnere të konsortiumit nga Ballkani Perëndimor

1. Projekte Vullnetare Ndërkombëtare (PVN)
2. KREATOR Dens Kumanovo
3. AzBuki
4. InnovActive Center for Social Improvement

Me mbështetjen financiare të

Regional Youth Cooperation Office (RYCO)

Manuali u krijua nga:

Oltiana Rama

Katerina Dimovska

Përshtatur në gjuhën angleze:

Maire Rowland

* Ky emërtim është pa paragjykim mbi statusin dhe është në përputhje me UNSCR 1244 dhe Opinionin e GJND-së për Deklaratën e Pavarësisë së Kosovës.

MIRËNJOHJE

Ky manual do të shërbeje si dokument që mund të ndihmojë mësuesit, punonjësit social dhe të rinjtë në të kuptuarit dhe praktikuarit e mesimit dhe dialogut ndërkulturor në fushën e të rinjve.

Shprehim mirënjohje për të gjithë ata që mundesuar që ky manual të krijohet dhe të ishte i disponueshëm për këdo që mund ta gjej ndihmues në punën dhe jetën e tyre të përditshme.

Fillimisht duam të falenderojmë RYCO për besimin dhe mbështetjen në implementimin e projektit “Fuqia e Dialogut: Dialogu Ndërkulturor si Instrument i Fuqishëm për Zhvillimin dhe Levizshëmërin e të Rinjve” nga ku ky manual u krijua dhe zhvillua.

Falenderojme 4 organizatat anëtare të konsortiumit për profesionalizmin, durimin dhe vullnetin për të bërë këtë projekt të suksesshem dhe me impakt (Projekte Vullnetare Ndërkombetare nga Shqipëria, KREATOR Dens Kumanovo nga Maqedonia e Veriut, AzBuki nga Serbia dhe Qendra për Përmiresimin Social InnovActive nga Kosova.) Eshhtë e rëndësishme që organizatat bënë një punë shumë të mirë për të përfshirë 12 shkolla në projekte të tilla shkëmbimi dhe mobiliteti mes vendeve të Ballkanit Perëndimor. Falë tyre në patëm mundësinë të punojmë së bashku për një javë në Tiranë (2 deri me 8 Shkurt 2020) me një grup shumë produktiv dhe të dedikuar mësuesish të shkollave të mesme, punonjësish social dhe liderash të të rinjve.

Faleminderit për idete tuaja shumë të vlefshme dhe kontributin në metodat e këtij manuali:

Migjen Krasniqi, Dragana Lazerevic , Matilda Zizolli, Anita Stojchecska, Albana Janko, Blerim Sherifi, David Zivkovikj, Dafina Daka, Danijel Mišić, Dejan Kitanović, Dragana Stanković Krstić, Elena Manevska , Egla Uka, Ermira Ymeraj, Fabiola Danaj, Getoarbë Mulliqi, Ivan Nikolić, Maja Obradović, Prespë Gashi, Rame Hajraj Suzana Petrović, Sara Mihajlovska , Ylli Thaqi.

PERMBAJTJA

Hyrje	6
Pjesa 1: Te kuptuarit e mesimit dhe dialogut nderkulturore	9
1.1.Key aspects / concepts	
#Kultura	
##Identiteti	
#Diversiteti kulturor	
#Stereotipet, Paragjykimet dhe Diskriminimi	
#Kompetencat nderkulturore	
1.2 Çfarë rezulton mësimi interkulturore?	15
#Pjesëmarrja aktive e të rinjve	
##Paqja	
#Pajtimi	
1.3. Si e arrijmë dhe praktikojmë mësimin interkulturore?	16
#Shkëmbimet rinore dhe mobiliteti	
#Bashkëpunimi regjional	
Pjesa 2: Pse është i rëndësishëm mësimi nderkulturore dhe dialogu për 6 vendet e Ballkanit Perëndimor dhe cili është roli i të rinjve?	19
2.1. Pse është i rëndësishëm?	
2.2. Cili është roli i të rinjve?	
Pejsa 3: Metoda te edukimit jo-formale për të praktikuar kompetencat e mesimit nderkulturore dhe edukimin	24

Tirana, Albania

"We are superheroes, none of us individually, but all of us together."

Hank Green

HYRJE

Pse ky manual?

Manuali është krijuar për të ndihmuar punonjësit sociale, mesuesit dhe liderat e të rinjve në të kuptuarin dhe praktikuarin e mesimit dhe dialogut nderkulturore si mënyra për të kontribuar për paqen dhe pajtimin në WB6.

Si është ndërtuar manuali?

Manuali përbëhet nga 3 pjesë kryesore. Pjesa e parë bën një përmbledhje të koncepteve kryesore të elementeve të mesimit nderkulturore, paqes dhe pajtimit, me qëllimin për të kuptuar temat. Pjesa e dytë prezanton një përmbledhje rreth rolit të të rinjve në dialogun nderkulturore and pse ky rol i tyre është shumë i rëndësishëm për një rajon me të mirë. Të rinjtë kanë aspirata, ide, energji pozitive, kapacitete dhe fuqi për të bërë ndryshime.

Pjesa e fundit e këtij manuali sjell mënyra dhe ide konkrete si të përdorim disa elemente të edukimit jo formal në praktikimin e dialogut dhe mesimit nderkulturore me të rinjtë. Ekzistojnë shumë metoda praktike si të përdorim këto elemente të edukimit në punën me të rinjtë, të cilat janë shumë të domosdoshme për aktivitetet në shkollë, universitete, grupe rinore, shkolla verore, ekskursione, piknik, shkëmbime rinore, seminare, mobilitete, etj. Këto workshope u krijuan nga pjesëmarrësit e

Trajnimit për Ngritje Kapacitetesh që u mbajt në Shkurt 2020 në Tiranë, Shqipëri.

Pse tema e mesimit nderkulturore në Ballkanin Perëndimor 6?

Historia e shkuar dhe e tashme e Ballkanit, me ndikim në jetën e të gjithëve ne, ka treguar se është e nevojshme të ndryshohen perceptimet dhe qëndrimet e të rinjve ndaj fqinjve tanë duke përdorur qasje interaktive dhe duke suportuar mobilitetin rinor. Stereotipet dhe Paragjykimet na çojnë në diskriminim dhe urrejtje, dhe të rinjtë kanë nevojë të kenë mundësi për të njohur dhe gjetur mënyra për t'i kaluar ato. Përmes të kuptuarit dhe praktikuarit të mesimit nderkulturore të rinjtë bëhen të vetëdijshëm për ngjashmeritë mes nesh, zhvillojnë respekt ndaj të ndryshmes dhe nuk i shikojnë ata si kërcënime, ata fillojnë të kuptojnë me mirë identitetin dhe kulturën e tyre dhe janë me të hapur për të eksploruar, njohur dhe pranuar kulturat e ndryshme.

Mesimi nderkulturore i con të rinjtë drejt paqes dhe pajtimit. Këto koncepte janë tërheqëse dhe praktike, janë aspekte të përditshme për këdo nga ne, të lehta për tu kuptuar dhe praktikuar nëse në rrisim të kuptuarin dhe ndergjegjësimin tek të rinjtë.

Permbledhje e projektit "Fuqia e Dialogut"

Projekti "Fuqia e Dialogut" promovoi dhe ndihmoi dialogun dhe mesimin nderkulturore tek të rinjtë, mesuesit dhe punonjësit sociale nga Ballkani Perëndimor. Gjithashtu bëri të mundur bashkëpunime të qëndrueshme mes organizatave rinore dhe shkollave të mesme në WB6.

Projekti kombinoi aktivitete rajonale dhe lokale në Shqipëri, Kosovë, Maqedoninë e Veriut dhe Serbi që

kontribuan në arritjen e qëllimeve të këtij projekti.

Projekti kishte si target grup mesuesit, punonjësit sociale, lideret e të rinjve, të rinjtë me ose pa mundësi të shumta dhe nxënësit e shkollave të mesme.

Projekti u implementua nga 4 organizata të shoqërisë civile nga WB6 në partneritet me 12 gjimnaze dhe 2 universitete, dhe me mbështetjen financiare të Regional Youth Cooperation Office (RYCO).

Aktivitetet kryesore të projektit u përqendruan në:

Trajnim për 27 punonjësit sociale dhe mesues në dialogun nderkulturore dhe si mund të ndihmojmë dialogun nderkulturore mes të rinjve. Gjatë trajnimit, disa elemente dhe metoda të reja në lehtësimin e dialogut nderkulturore u krijuan dhe përblodhën në këtë manual të aksesueshëm online në Anglisht, Shqip, Maqedonisht dhe Serbisht;

Follow up (lokal): 12 workshope lokale u implementuan në shkollat e mesme me studente dhe të rinj me ose pa mundësi nga Shqipëria, Kosova, Maqedonia e Veriut dhe Serbia;

Shkëmbim rinor për 32 nxënës dhe të rinj nga grupe të marxhinalizuara që praktikuan kompetencat e mesimit nderkulturore, duke punuar në një kalendar me foto dhe slogane; një video me mesazhe pozitive që promovojnë të kuptuarin kulturor, diversitetin dhe tolerancën;

Fushate online me shpërndarjen e kalendarit dhe historive personale me moshataret e tyre.

Skopje, North Macedonia

"Alone we can do so
little; together we can
do so much."

Helen Keller

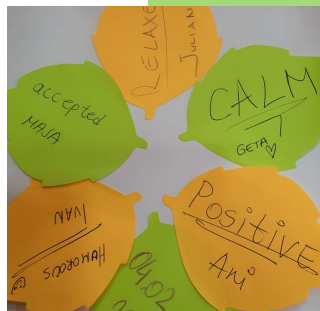
TE KUPTUARIT E MESIMIT DHE DIALOGUT NDERKULTUROR

1.1. ASPEKTET / KONCEPTET

Mësimi ndërkulturor i referohet përvetësimit të njohurive dhe shkathtësive që mbështesin aftësinë e nxënësve që të kuptojnë kulturën, por edhe dhe të bashkëveprojnë me njerëz nga kultura të ndryshme nga ajo e tyre.

Sipas përkufizimit, është procesi i vetëdijësimit dhe i kuptimit më të mirë të kulturës së vet dhe kulturave të tjera në të gjithë botën. Qëllimi i mësimet ndërkulturor është të rrisë tolerancën dhe mirëkuptimin ndërkombëtar dhe ndër-kulturor, të promovojë paqen dhe bashkëpunimin midis njerëzve nga mjedise të ndryshme.

Kur dikush mund ta kuptojë mësimin ndërkulturor, pastaj edhe dialogu ndërkulturor është i pranishëm. Pastaj dialogu ndërkulturor është thelbësor në parandalimin dhe përfundimin e konflikteve, promovon pajtimin dhe bashkëpunimin.

#Kultura

Pjesë integrale e mësimit ndërkulturor është të kuptuarit e kulturës dhe mënyrës se si kultura i formon individët dhe komunitetet.

Shumë prej nesh do të pyesnin se çfarë është kultura? Një mënyrë e jetës? Një grup praktikash sociale? Një sistem besimesh? Një histori e përbashkët ose një grup përvojash? Një kulturë mund të jetë sinonim me një vend, rajon, ose një komb. ose mund të kalojë disa vende ose rajone. Mund të shihet nga mikro-perspektiva, nga perspektiva individuale ose nga perspektiva e orientuar nga procesi.

Ka shumë përkufizime për kulturën, por në përgjithësi të gjithë kanë pikëpamje të përbashkët se kultura është sistemi i vlerave dhe normave që ndahen nga një grup njerëzish dhe që kur merren së bashku, përbëjnë një model të të jetuarit ku vlerat janë ide abstrakte të asaj që grupet besojnë se është e mirë ose e drejtë, e keqe ose e gabuar, dhe ku normat janë rregulla sociale dhe udhëzimet përcaktojnë sjellje të përshtatshme në situata të caktuara.

Në vitin 2002, UNESCO e definon kulturën si "një tërësi karakteristikash dalluese shpirtërore, materiale, intelektuale dhe emocionale të shoqërisë ose të një grupi shoqëror, dhe që përfshin përveç artit dhe letërsisë, stilit e jetës, mënyrat e të jetuarit së bashku, sistemet e vlerave, etj. traditat dhe besimet".

Ndërsa mësimi ndërkulturor është procesi i të kuptuarit kulturor, ku së pari duhet të njihet kultura vetanake,

në mënyrë që të kuptohen, respektohen dhe pranohen kulturat e tjera.

Pra, si e kuptojmë ne kulturën tonë?: Nëse i gjen përgjigjet e pyetjeve më poshtë, atëherë do të mund ta kuptoni më mirë kulturën tuaj.

- What is defined as 'good' and 'bad' in your community?
- How are families structured?
- What is the relationship between men and women?
- How is time perceived?
- Which traditions are important?
- What languages are spoken?
- What rules govern the consumption of food and drink?

Ju mundeni gjithashtu që të bënu lulën tuaj kulturore dhe të shihni se çfarë do të keni. Plotësoni në çdo petal me përgjigjet për veten tuaj. Shënim: Kjo fotografi mund të bëhet e njëjtë, por me ngjyra tjera dhe pozicione tjera të fjalëve;) Sygjerim për dizajnerin:D. Unë do të thoja të jetë formë luledielli, me ngjyra të ndryshme

Shpesh shumë perkufizimet flasin për kulturën si një ajsberg të përbërë nga kultura të jashtme dhe të brendshme. Kultura e jashtme është maja e ajsbergut apo ajo që shihet. Këtë informacion ne e marrim nga interneti, nëpërmjet filmave apo udhëtimeve të shkurta jashtë. Por një pjesë e madhe e ajsbergut është poshtë sipërfaqes, e kjo është kultura e brendshme. Kjo përfshin vlerat, besimet dhe modelet e mendimit që ndikojnë në sjelljet tona.

Nëse ne jemi në një anije të vogël, duke ou afruar ajsbergut dhe jemi të vetëdijshëm vetëm për kulturën e jashtme, ne rrezikojmë të përplasemi. Nëse ne e kuptojmë kulturën e brendshme, ne mund të lundrojmë dhe shmangim keqkuptimet dhe konfliktet. Duke qenë kurioz dhe duke marrur pjesë aktivisht në dialog, ne fillojmë të kemi pamje më të mirë të pjesës tjetër të ajsbergut. Është e rëndësishme që jo vetëm të vëzhgohen kulturat e ndryshme, etnitë, nacionalitetet dhe gjinitë, por edhe të përfshihen në mënyrë aktive. Ne nuk mund ta kuptojmë plotësisht një kulturë tjetër pa pasur interaksion me të. Se si ju i shihni të tjerët, ndikohet nga perspektiva juaj kulturore dhe sesi të tjerët ju shohin juve, ndikohet nga e tyre. Çfarë ndodh kur flisni, a ju kuptojnë njerëzit nga kulturat e tjera në mënyrën që keni menduar? Mënyra më e lehtë për të kuptuar dikë është të flasësh me ta, të kuptosh nevojat e tyre, perspektivën e tyre dhe linjën e tyre të mendimit. Duke komunikuar dhe dëgjuar ata nga kultura të ndryshme, ne plotësojmë këto boshllëqe që mungojnë. Ne fillojmë të shohim pamjen e plotë që na lejon të përshtasim perceptimet dhe veprimet tona në përputhje me rrethanat.

Për ta përmbledhur: Kultura është ajo që na formëson; ajo formon identitetin tonë dhe ndikon në sjelljen tonë. Kultura është "mënyra jonë e të qenurit".

#Identiteti

Përkufizimi i identitetit është kush jemi, mënyra se si ne mendojmë për veten, mënyra sesi ne shikohemi nga bota dhe karakteristikat që na përcaktojnë. Dhe kur shikojmë se kush jemi, mund të njohim dy identitete. E para është identiteti personal i cili lidhet me veten. Nga ana tjetër, identiteti shoqëror që lidhet me një grup shoqëror ose koleksion grupesh. Prandaj, identiteti është diçka që evoluon, që është çdo ditë "në ndërtim e sipër". Disa pjesë të identitetit jepen nga lindja, disa riformulohen vazhdimisht përmes ndërveprimit tonë me shoqërinë, grupet, familjen. Gjithashtu, në varësi të kontekstit në të cilin jemi - ne formojmë identitetin tonë për shembull. në pyetjen se cili është identiteti juaj, ju do të prireni që fillimisht të identifikoni gjininë, nëse jeni në një dhomë të mbushur me gjini të kundërt, ose do të përmendni përkatësinë etnike nëse jeni në një grup të përzier kulturor. Pse është e rëndësishme të njihni identitetin tuaj në kontekstin e mësimi ndërkulturor? Për shkak se proceset e mësimi ndërkulturor mbështetin pjesëmarrësit për të kuptuar ndikimin e prejardhjes së tyre kulturore në zhvillimin e identitetit të tyre, në marrëdhëniet e tyre ndërnyerëzore dhe ndërkulturore. Gjithashtu, promovon që nuk ka kulturë më të mirë se tjetra, përkundrazi lejon hapësirë për të eksploruar dallimet dhe ngajshmëritë, të kuptuarit dhe pranimin e kulturave të ndryshme. Mësimi ndërkulturor udhëzon të rinjtë të rregullojnë imazhet e tyre për grupet kulturore dhe për individët që i përkasin grupeve kulturore, të dëgjojnë në mënyrë aktive dhe të kuptojnë të tjerët, në mënyrë që t'u ofrojnë atyre hapësirën për të manifestuar lirshëm identitetin e tyre kulturor.

Në këtë proces, ata mësojnë të përmbahen nga etiketimi i njerëzve, nga vendosja e tyre në kategoritë që ishin krijuar tashmë përpara takimit aktual.

Prandaj, është e rëndësishme të jepni hapësirë për të rinjtë që së pari të hulumtojnë identitetet e tyre dhe të kuptojnë veten e tyre, dhe më pas të mësojnë të kuptojnë kulturat e tjera, identitetet e tjera.

#Diversiteti Kulturor

Diversiteti kulturor është i rëndësishëm sepse vendi ynë, vendet e punës dhe shkollat, gjithnjë e më shumë përbëhen nga grupe të ndryshme kulturore, racore dhe etnike. Ne mund të mësojmë nga njëri-tjetri, por së pari duhet të kemi një nivel mirëkuptimi për njëri-tjetrin, në mënyrë që të lehtësojmë bashkëpunimin. Mësimi për kulturat e tjera na ndihmon të kuptojmë këndvështrime të ndryshme

brenda botës në të cilën jetojmë, dhe ndihmon që të largojmë stereotipet negative dhe paragjykimet personale për grupe të ndryshme.

Për më tepër, diversiteti kulturor na ndihmon të njohim dhe respektojmë "mënyrat e të qenurit" që nuk janë domosdoshmërisht tonat, në mënyrë që ndërsa bashkëveprojmë me të tjerët, ne mund të ndërtojmë ura për të besuar, respektojmë dhe mirëkuptim përgjatë kulturave. Përveç kësaj, ky diversitet e bën vendin tonë një vend më interesant për të jetuar, pasi njerëzit nga kultura të ndryshme kontribuojnë në aftësi gjuhësore, mënyra të reja të menduarit, njohuri të reja dhe përvoja të ndryshme

Diversiteti kulturor mbështet idenë që secili njeri mund të japë një kontribut unik dhe pozitiv për një shoqëri më të gjerë për shkak të dallimeve të tyre.

Imagjinoni një vend kur diversiteti njihet dhe respektohet; vlerësohen dhe njihen idetë e ndryshme kulturore; inkurajohen kontribuesit nga të gjitha grupet; njerëzit fuqizohen për të arrirë potencialin e tyre të plotë; dhe dallimet festohen.

#Stereotipet, Paragjykimet dhe Diskriminimi

Mësimi interkulturore synon që t'i mësojë të rinjtë me metoda të identifikimit të stereotipeve dhe paragjyqimeve që vet ata ose të tjerët i kanë në sjelljet e tyre, që të kuptojnë se si funksionojnë dhe të marrin hapa të vetëdijshëm për t'i thyer ato.

Si mundemi ne të përkufizojmë stereotipet dhe paragjykimet?

Stereotipet janë besime të përgjithshme, të mbithjeshtëzuara ose të ekzagjeruara, për një grup të njerëzve. Një stereotip është 'imazh në mendjen tonë', i cili përcakton se si ne vijmë deri tek bindjet e caktuara për një person, vetëm pse ai person i përket një grupi të caktuar.

Paragjykimi është gjykim i dikujt pa e njohur atë, në bazë të asaj se si duken. Paragjykimet janë qëndrime negative të refuzimit drejt pjesëtarëve të një grupi, bazuar në faktin e thjeshtë se ne i shohim si përkatësi të atij grupi. Dikush mund të ketë paragjyqime kundrejt dikujt, bazuar në karakteristikat si përkatësia racore, gjinia, aftësia, etnia, nacionaliteti, feja, moshë, statusi social, orientimi seksual etj.

Stereotipet dhe paragjykimet shkojnë paralelisht së bashku. Rezultati i tyre

shpesh çon në diskriminim. Përderisa stereotipet janë struktura njohëse dhe paragjykimet janë qëndrime të bazuara në gjyqime mbi vlerat, diskriminimi i referohet sjelljes. Është një sjellje e padrejtë ndaj anëtarëve të një grupi, bazuar në paragjykimet që ekzistojnë ndaj atij grupi.

Diskriminimi është akti i bërjes së një dallimi të pafavorshëm për një qenie të bazuar në grupin, klasën ose kategorinë të cilës ata perceptohen se i përkasin.

Duke e ditur gjithë këtë, mësimi ndërkulturore sfidon stereotipet dhe paragjykimet dhe hedh poshtë diskriminimin e çdo lloji. Mësimi ndërkulturore siguron hapësirë, mundësi dhe mjete për të mësuar për të tjerët dhe për të arritur në përfundimin se paragjykimet, stereotipet dhe diskriminimi janë të gabuara dhe ne i kapërcejmë ato duke ndryshuar perceptimet dhe sjelljet tona.

Shumë metoda, veprimtari dhe punëtori sigurojnë hapësirë për të rinjtë që të luftojnë kundër paragjyqimeve dhe stereotipeve dhe të gjejnë mënyra se si t'i tejkalojnë ato.

#KompetencatNdërkulturore

Nëse dikush merr pjesë në procesin e mësimin ndërkulturor, zhvillohen grupe të caktuara të kompetencave, të cilat quhen kompetenca ndërkulturore. Kompetenca ndërkulturore është aftësia për të komunikuar dhe sjellur në mënyra të përshtatshme me ata që janë me kultura të ndryshme dhe për të bashkë-krijuar hapësira të përbashkëta,

ekipe dhe organizime që janë gjithëpërfshirëse, efektive, inovative dhe të kënaqshme.

Ka disa njohuri, kompetenca dhe sjellje që mund t'i përjetoni dhe zhvilloni duke marrë pjesë në disa aktivitete mësimore ndërkulturore, d.m.th. shkëmbime të të rinjve, të mobilitetit:

- njohuri për kulturën, politikën dhe historinë;
 - njohuri për të drejtat e njeriut;
- njohuri për stereotipet, paragjykimet dhe diskriminimin;
 - njohuri për dallimet kulturore;
 - respekt për veten dhe të tjerët;
- një ndjenjë e drejtësisë shoqërore dhe përgjegjësisë sociale;
 - mendje e hapur drejt diversitetit;
 - tolerancë dhe respekt ndaj diversitetit;
 - dëgjim aktiv;
 - aftësi për punë ekipore;
 - mendim kritik;
 - empati ndër-kulturore;
 - solidaritet;
 - trajtimi i konflikteve dhe keqkuptimeve;

1.2 ÇFARË REZULTON MËSIMI INTERKULTUROR?

#Pjesëmarrja aktive e të rinjve

Pjesëmarrja aktive e të rinjve do të thotë që ju jeni të angazhuar ose jeni gati për t'u përfshirë në vendimmarrje dhe angazhim qytetar. Të rinjtë janë të aftësuar të luajnë një rol jetësor në zhvillimin e tyre, si dhe në atë të bashkësive të tyre, duke i ndihmuar ata të mësojnë aftësi jetësore vitale, të zhvillojnë njohuri për të drejtat e njeriut dhe qytetarinë, dhe të promovojnë veprime pozitive qytetare. Mësimi ndërkulturor inkurajon dhe çon në pjesëmarrje aktive të të rinjve në shoqëri. Përmes aktiviteteve ndërkulturore dhe proceseve të mësimi, të rinjtë fitojnë grupe të ndryshme aftësish, zhvillojnë të kuptuarit e temave të ndryshme dhe janë të aftësuar që të kuptojnë rolin e tyre të rëndësishëm në shoqëri dhe të marrin rol aktiv në shoqëri. Ata janë të motivuar të marrin pjesë në vendimmarrje. Si rezultat i proceseve dhe aktiviteteve të mësimi ndërkulturor, ne mund t'i fuqizojmë të rinjtë me aftësi të nevojshme për të marrë rolin drejtues në shoqëri dhe të arrijnë ndryshime.

#Paqja

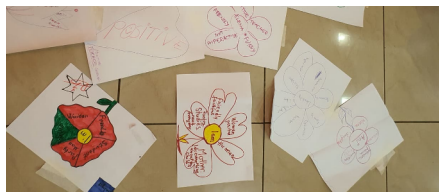
Paqja është brenda fuqisë sonë.

Ka shumë kuptime që lidhen me paqen, kryesisht të lidhura me zgjidhjen e konflikteve pa dhunë dhe frikë. Paqja ka kuptime të ndryshme për grupe të

ndryshme, për rajone të ndryshme, për moshë të ndryshme. Në kontekstin tonë rajonal paqja mund të referojë aftësinë për të pasur marrëdhënie miqësore, jetë në harmoni, ta shohim njëri-tjetrin nën mirëkuptim dhe dashuri, respektimi i të drejtave të njeriut, të ardhmen e përbashkët dhe bashkëpunim për të praktikuar paqen e brendshme, ndërtimin e pajtimit dhe solidaritetit dhe shumë më tepër. Në këtë mënyrë ne bëjmë edukim për paqe. Sipas Kombeve të Bashkuara, edukimi për paqe nënkupton: është procesi i përvetësimit të vlerave, njohurive dhe zhvillimit të qëndrimeve, aftësive dhe sjelljeve për të jetuar në harmoni me veten, me të tjerët dhe me mjedisin natyror.

#Pajtimi

Pajtimi përfshin ndërtimin e marrëdhënieve paqësore në mes të shoqërive tek të cilat nevojitet ndryshim i mentalitetit social dhe psikologjik të anëtarëve të grupeve të të dyja shoqërive, ndryshime në motivim, synime, besime, qëndrime dhe emocione nga shumica e anëtarëve të shoqërive. Marroë (1999) i referohet pajtimit si rivendosje të miqësisë që mund të frymëzojë besim të mjaftueshëm në të gjithë ndarjen tradicionale.

1.3. SI E ARRIJMË DHE PRAKTIKOJMË MËSIMIN INTERKULTUROR?

#ShkëmbimetRinoreDheMobiliteti

Një instrument për të arritur dhe praktikuar mësimin ndërkulturor është sigurimi i hapësirës për njerëz nga kultura dhe përkatësi të ndryshme, që të mbledhen dhe të mësojnë nga njëri-tjetri. Për të rinjtë, kjo mund të bëhet përmes organizimit të shkëmbimeve të të rinjve dhe mobiliteteve të ndryshme, punëtorive etj.

Shkëmbimet e të rinjve lejojnë që grupe të rinjsh nga vende të ndryshme të takohen, të jetojnë së bashku dhe të punojnë në aktivitete të përbashkëta për periudha të shkurtra kohore (kryesisht 1 javë). Shkëmbimi i të rinjve sjell njerëz me

prejardhje të ndryshme, kultura të ndryshme, fe, tradita, pikëpamje të ndryshme sociale dhe politike në një vend, dhe u siguron atyre hapësirë për të jetuar praktikisht së bashku si një mundësi për të praktikuar kompetenca të të mësuarit ndërkulturor. Ata mësojnë të tolerojnë dhe respektojnë diversitetin, ta kuptojnë dhe pranojnë atë si një gjë të mirë dhe pozitive. Shkëmbimet e të rinjve zhvillohen jashtë mjedisit shkollor. Në shkëmbimin e të rinjve, të rinjtë mësojnë nga tema, nëpërmjet aktiviteteve jo-formale të të mësuarit, si: punëtori, ushtrime, debate, luajtje të roleve, aktivitete në natyrë etj.

#BashkëpunimiRegjional

Ndërkombëtarizimi dhe globalizimi janë bërë pjesë e brendshme e shoqërisë tonë dhe po vazhdon të rritet rëndësia e tyre. Kontakti ynë me njerëz nga kultura të ndryshme, qoftë në vendin e punës, institucione arsimore ose në jetën e përditshme, po rritet me shpejtësi të madhe. Për shumëkë, bashkëpunimet ndërkombëtare që lidhen me punë në vend ose jashtë, janë bërë përditshmëri. Mediat ndërkombëtare mbulojnë ngjarje nga e tërë bota dhe qasen me lehtësi në vendet që kanë distancë gjeografike dhe kulturore. Në nivel global është më shumë se e qartë se të gjithë ne jemi të ndryshëm.

Por, në nivel regjional, kur i sheh regjionet në botë, a mund të vini në përfundim se njerëzit e një regjioni janë mjaft të ngjajshëm? Por edhe pse ne jemi në rritje të ndërlidhjes, vazhdojmë të dallojmë për nga kultura. Ne kemi kultura të ndryshme

dhe flasim gjuhë të ndryshme. Të marrim si shembull 6 vendet e Ballkanit Perëndimor. Edhe pse ne kemi shumë gjëra të përbashkëta, kulturat tona janë të ndryshme. Mësimi ndërkulturor çon kështu tek njohja e kulturave tjera dhe tek aftësia për të bashkëpunuar, dhe puna me kultura tjera çon tek bashkëpunimi më i mirë regjional, duke vazhduar kështu edhe tek bashkëpunimi më i mirë ndërkombëtar. Prapë marrim shembull 6 vendet e Ballkanit Perëndimor, ku ne kemi shumë gjëra të përbashkëta, por akoma janë të pranishme shumë paragjykitime dhe stereotype, jemi afër dhe larg në të njëjtën kohë. Mësimi ndërkulturor kështu mund të çojë drejt thyerjes së paragjykitimeve dhe stereotypeve, përfundimit të urrejtjes, përfundimit të diskriminimit dhe ndërtimit të një rajoni më të mirë që mund të përballojë dhe të integrohet në botën globale

Sarajevo, Bosnia and Herzegovina

“You never really know a man
until you understand things
from his point of view, until
you climb into his skin and
walk around in it.”

Harper Lee

PSE ËSHTË I RËNDËSISHËM MËSIMI NDËRKULTUROR DHE DIALOGU PËR 6 VENDET E BALLKANIT PERËNDIMOR DHE CILI ËSHTË ROLI I TË RINJVE?

PSE ËSHTË I RËNDËSISHËM?

Ballkani është i zhytur në diversitet kulturor, dhe dialogu ndërkulturor është një mjet që na lejon të bashkëpunojmë. Rezultatet e Gallup Balkan Monitor tregojnë se midis 80-90% të njerëzve në rajonet e Ballkanit Perëndimor besojnë se për paqen dhe zhvillimin e mëtejshëm në rajon, është e nevojshme lëvizja e lirë e njerëzve dhe më shumë bashkëpunim. Për më tepër, midis 40-60% dëshirojnë lidhje më të forta midis njerëzve të rajonit. Sidoqoftë, njerëzit u shprehën se ndjehen gjithnjë e më të huaj nga njëri-tjetri dhe më pak të ngjashëm. Konfliktet e kaluara kanë krijuar rezerva dhe besime të rreme për kulturat dhe etnitë e tjera. Edhe nëse këto çështje janë më shumë politike, ato paraqiten në aspektin social, duke ndikuar

në perceptime, e si rezultat edhe në marrëdhëniet ndërkulturore. Kur mbajmë rezerva për të tjerët, kjo na pengon të gjejmë mundësi të reja, miqësi, partneritete dhe të punojmë së bashku për një të ardhme më të mirë.

Diversiteti kulturor është treguar se rrit aftësitë e zgjidhjes së problemeve, krijimtarinë dhe inovacionin. Me këto fakte kemi motivim për larmi kulturore, dhe tani e vetmja sfidë është të sigurojmë që njerëzit kanë aftësinë të komunikojnë mirë së bashku. Duke praktikuar dialog ndërkulturor, ne fillojmë të ndërtojmë ura, të punojmë së bashku dhe të kuptojmë idetë dhe perspektivat e njëri-tjetrit, të cilat në fund mund të na bëjnë të ndjehemi më të lidhur.

Dialogu ndërkulturor, ndër të tjera, është një rrugë drejt paqes. Sfida më e rëndësishme në shoqëri është që njerëzit me prejardhje të ndryshme të jetojnë së bashku në harmoni. Për të ndërtuar një rajon harmonik, duhet të jetojmë së bashku me dallimet tona, dhe për ta bërë këtë duhet të mësojmë të ecim në këpucët e të tjerëve, të shohim të tjerët nga sytë e tyre.

Duke u angazhuar në dialog të sinqertë dhe duke mbajtur një mendje kurioze ne mund të mësojmë nga njëri-tjetri, të zbusim tensionet në të ardhmen dhe në fund të fundit të krijojmë një botë më empatike dhe paqësore.

Përfitimet për Ballkanin Perëndimor 6 mund të jenë të mëdha:

- Shmangim marginalizimn e qytetarëve
- Kuptojmë dhe mësojmë nga ata që nuk e shohin botën ashtu si ne.
- Vetë-zbulimi dhe zhvillimi
- Mundësi dhe miqësi të reja
- Identifikimi i ngjashmërive dhe dallimeve në kultura
- Shmangim konfliktet dhe kuptojmë që mosmarrëveshjet nuk zgjidhen me dhunë
- Promovimi i kohezionit social
- Mblidhen njerëzit së bashku
- Nxitje e paqes dhe pajtimit

2.2. CILI ËSHTË ROLI I TË RINJVE?

Para së gjithash, të rinjtë duhet që në mënyrë aktive të marrin pjesë në dialogun ndërkulturor. Tani kemi kuptuar "çfarë dhe pse", por çfarë të themi për "ku dhe si"? Disa dialogje mund të vijnë natyrshëm, kjo është lehtësisht e qetë dhe mund të ndodhë pa një proces mendimi. Sidoqoftë, dialogu midis atyre që kanë pikëpamjet më divergjente dëshmojnë të jenë më të vështirat, por më kritiket.

Dialogu duhet të ndodhë në një hapësirë të sigurt, ku të gjithë ndjehen të qetë, ku mund të flitet lirshëm, por gjithashtu mund të largohet dikush nëse është e nevojshme. Është e rëndësishme që jo të jetë e vërtetë për të dy palët, pasi dialogu nuk është dialog nëse nuk bazohet në barazi.

Pra, si mund të përfshihet rinia në një dialog të tillë? Çfarë mund të bëjnë të rinjtë për të arritur dialog ndërkulturor dhe përvojë të mësimit ndërkulturor? A është proces i thjeshtë apo kërkon kohë?

Këtu janë disa rekomandime se si mund të angazhohen të rinjtë:

Gjeni një bazë të përbashkët, për çudi, edhe me kaç shumë njerëz të ndryshëm në të gjithë botën, ne gjithmonë mund të gjejmë ngjashmëri tek ta. Të gjithë kanë hobi, frikë, dëshirë dhe ëndërr. Para se t'u qasemi dallimeve tona, së pari është e rëndësishme të vendosim atë që na lidh. Mund të përdorim edhe forma të tjera si muzikë, sport, grafite ose koncerte;

Jini kuriozë dhe dëgjoni. Mjeti më i rëndësishëm për të kuptuar dhe mësuar është kurioziteti. Dëgjoni me kujdes të tjerët; mësoni, rriteni dhe zgjeroni mendjen tuaj. Merre parasysh informacionin që po merr dhe mos dëgjo vetëm për tu përgjigjur;

Jini të hapur dhe empatikë. Është e zakonshme të dëgjoni ide dhe bindje që bien ndesh me tuajat. Duke dëgjuar të tjerët dhe duke parë perspektivën e tyre, ne nuk jemi duke minimizuar idealet tona, por duke zgjeruar aftësinë tonë për empatitë dhe simpatitë;

Mundohuni të përcaktoni se ku kulturën tuaj ka formuar mendimin tuaj. Është e rëndësishme të identifikojmë kulturat tona dhe se si ato formojnë idetë tona. Duke bashkëvepruar me një kulturë tjetër, ne kemi mundësinë që ta provojmë kulturën tonë nga sytë e një tjetri dhe të reflektojmë për efektin që ai ka pasur në idealet tona. Është e rëndësishme të theksohet se duke identifikuar kulturën tuaj nuk po përpiqeni ta ndryshoni atë, thjesht po mbeteni të vetëdijshëm për ekzistencën e saj;

Mos harroni se dialogu është një proces dhe jo i bazuar në një rezultat neto. Mos i nxirr rezultatet me forcë. Lejoni që biseda të lindë natyrshëm dhe shihni se çfarë ndodh me kohë;

Njih kultura të tjera, udhëtoni jashtë vendit, eksploroni;

Bisedo për diversitetin me miqtë tuaj, familjen tuaj, fqinjët tuaj, pranimin, tolerancën, ndani me ta ato që të reja që keni mësuar dhe si kanë ndryshuar perceptimet tuaja pas një përvoje të veçantë;

Merrni pjesë në shkëmbime të të rinjve, takoni njerëz të rinj dhe bëni miq të rinj;

Eksploroni, njihni veten tuaj, njohni paragjykimet tuaja dhe përpuni t'i zvogëloni ato duke lexuar fakte, të dhëna, duke takuar njerëz;

Dialogu ndërkulturor është gjithashtu një udhëtim i vetë-zbulimit. Nëse mënyra juaj e të menduarit nuk është kurrë në kundërshtim me rrethinën tuaj, nuk keni pse të përshtateni. Nëse nuk lini kurrë zonën tuaj të rehatisë, si mund të mësoni? Duke mësuar për të tjerët, ne fillojmë të shohim format që kultura jonë ka bërë për ne. Ne fillojmë të shohim një identitet kulturor dhe një prapavijë që mund të ketë formuar besimet dhe vlerat tona. Kjo çon në një zhvillim të vetëdijes dhe na lejon të rritemi;

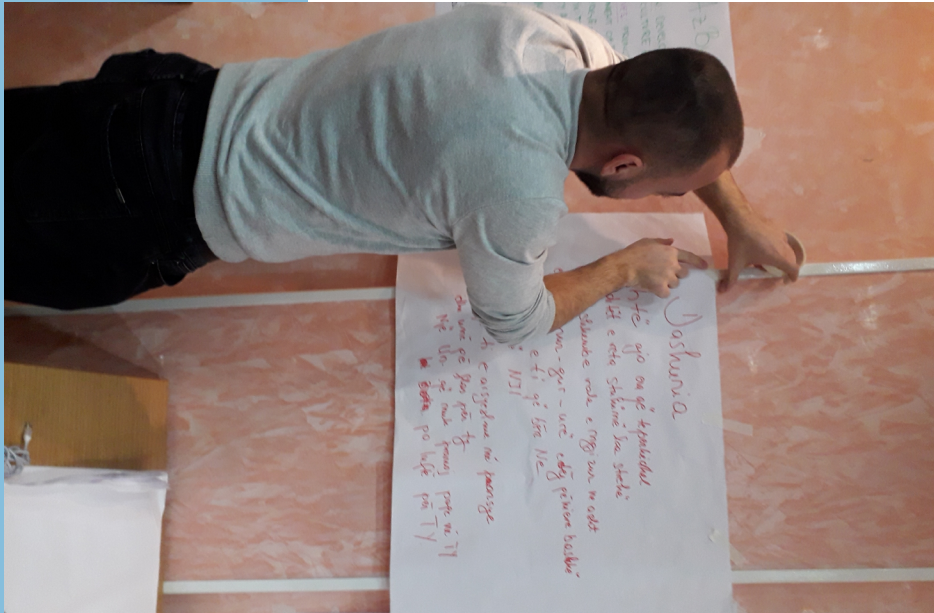
Mendonin në mënyrë kritike;

Kini kujdes nga lajmet e rreme dhe mediat sociale që përhapin urrejtje dhe përçarje midis shoqërive;

Bëni punë vullnetare për komunitetin tuaj lokal, në lagjet tuaja, në rajon dhe më gjerë. Kjo do t'ju ndihmojë të mbushni zemrën tuaj me mirëkuptim, të zhvilloni aftësi të buta, të përmirësoni jetën e komunitetit dhe jetën tuaj, kjo do t'ju ndihmojë të bëni miq përgjithmonë;

Besoni në veten tuaj.

Shkëmbimet rinore dhe lëvizshmëria bëjnë të mundur "prekjen" e disa ose të gjitha përfitimeve të përmendura më lart.

Ne të gjithë jemi udhëheqës dhe të gjithë kemi sfera të ndikimit. Qoftë në shkolla, kisha, xhami, komunitete apo organizata të tjera. Rinia është gjenerata tjetër e krijuesve të ndryshimeve. Duke biseduar me të tjerët me të kaluar, fe dhe kulturë të ndryshme, ne jemi duke mësuar të shohim gjërat nga perspektiva e tyre dhe ne jemi të motivuar të ndërmarrim veprime në emër të tyre, dhe ata në tonën.

Të gjithë ne kemi aftësinë të mbrojmë grupe, fe, etni dhe kultura të tjera. Ne mund ta bëjmë këtë duke i inkurajuar të tjerët të marrin pjesë në përvojat e mësimit ndërkulturor dhe të ndajnë atë që kemi mësuar në mënyrë që edhe të tjerët të mund të kenë përfitime.

Të rinjtë kanë fuqinë të ndikojnë tek mësuesit, prindërit dhe bashkëmoshatarët, të ndihmojnë në prishjen e narrativave negative të së kaluarës dhe krijimin e një shoqërie më të lidhur, dhe përfundimisht një botë më paqësore.

Besimi dhe respekti i ndërsjellë midis shoqërive tona do të krijojë zërin e paqes për të ardhmen.

Belgrade, Serbia

"Reconciliation is
more beautiful
than victory."
Violeta Chamorro

Pristina, Kosovo

"Young people can play a crucial role in advancing intercultural dialogue and cross-cultural understanding and they can help shape the social, economic, political and cultural life of their communities and their countries."

United Nations

METODA TE EDUKIMIT JO-FORMALE PËR TË PRAKTIKUAR KOMPETENCAT E MESIMIT NDËRKULUROR DHE EDUKIMIN PËR PAQEN

Në pjesën vijuese do të paraqesim 12 metoda, të cilat u sugjeruan nga pjesëmarrësit dhe ekipi i trainerëve dhe fasilituesve në një trajnim për ndërtimin e kapaciteteve të zhvilluar në Tiranë. Secila metodë siguron informacione se cilat janë objektivat e aktivitetit dhe cilat kompetenca do të zhvillohen përmes saj, cili është grupi i synuar dhe sa pjesëmarrës mund të marrin pjesë në të.

Ekziston një përshkrim i detajuar i aktiviteteve dhe pyetjeve të propozuara për

diskutim si pjesë e seminarit. Varet nga mësuesi ose lehtesuesi që gjithashtu të modifikojë workshopin në kontekstin e grupit të cilit i drejtohet.

Gjithashtu, disa workshope u implementuan si aktivitete vijuese në shkolla në Shqipëri, Maqedonin e Veriut, Serbi dhe Kosovë. Të gjithë ata vërtetuan se ishin interesante për studentët, ngjallin diskutime dhe motivojnë studentët dhe të rinjtë të flasin, mendojnë dhe nxjerrin përfundime.

Podgorica, Montenegro

“Not one of us can rest, be happy, be at home, be at peace with ourselves, until we end hatred and division.”

John Lewis

A MUND TË MË PËRKUFIZONI MUA?

Kompetenca e adresuar:

Identiteti, Kultura, Paragjykimet dhe Stereotipet

Madhësia e grupit:

8-20 pjesëmarrës, moshë 14 - 20

Koha e nevojitur: Maksimumi 1 orë

Objektivat e punëtorisë:

- të zhvillojnë njohuri për identitetin, kulturën, paragjykimet dhe stereotipet

- t'i ndihmojë ata të zhvillojnë njohuritë themelore në lidhje me temën

Përgatitja dhe materialet e nevojshme:

10 fjalë në letër: stereotip, paragjykim, tolerancë, respekt, identitet, kulturë, ndërkulturor, seksizëm, kombëtar, racizëm.

Shkruajeni përkufizimin e këtyre 10 fjalëve në letër x 2

2 topa tenisi

shirit

Udhëzime:

Fasilituesi/ treneri duhet të vendosë 10 letra në murin e dhomës së punëtorisë si letër, pa mundësi të shihet se çfarë fjale është.

Ërite doën the definition of these 10 eords on paper x 2

2 tennis balls , Tape

Pjesëmarrësit duhet të ndahen në 2 ekipe. Çdo ekip duhet të marrë listën e definicioneve të përgatitura paraprakisht. Çdo ekip ka 5 minuta për të vendosur se cili definicion çfarë përkufizon. Pastaj të dy ekipet vijnë tek mur ku janë të shkruara fjalët. Ata marrin një top në dorë dhe secili prej tyre duhet ta hedhë topin në një letër. Fasilituesi/ trajneri merr letrën dhe lexon fjalën në letër. Ekipi duhet të lexojë shpejt definicionin e duhur. Nëse skuadra është e gabuar, i jepet mundësia skuadrës tjetër të lexojë definicionin e duhur. Kushdo që qëllon përgjigjen e duhur, fiton një pikë. Pastaj skuadra tjetër hedh topin dhe merr një fjalë. Loja vazhdon derisa të definohen të gjitha fjalët.

Skuadra me më së shumti përgjigje të sakta fiton lojën.

Pas lojës, zhvillohet diskutimi. Së bashku me grupin, fasilituesi / trajneri jep një përfundim.

Shembuj të pyetjeve për diskutim:

- A keni përjetuar ndonjëherë nga këto fjalë në jetën reale?

- Cila është, për ju, identiteti, kultura juaj? A mund të përcaktoni identitetin tuaj? Po kulturën?

- Kush jeni ju në median sociale? A përfaqëson media sociale identitetin tuaj?

- A mund të tregoni disa paragjykimet ose stereotipe që dini për një grup të caktuar njerëzish? A është e drejtë të gjykosh njerëzit dhe pse?

KUSH JAM UNË ?

Kompetenca e adresuar:

Vet-reflektimi

-Kush jam unë?

-Çfarë do të thonin prindërit për mua?

Madhësia e grupit: Çfarëdo

-Çfarë do të thonin miqt për mua?

Koha e nevojitur: 40 minuta

-Çfarë do të thonin "armiqt" për mua?

Lini rreth 3 - 5 minuta pas secilës pyetje që ata të mendojnë dhe të shkruajnë përgjigje.

Objektivat::

1. Reflektimi dhe zbulimi në vetvete

Lini 2 minuta në reflektime individuale

Përgatitja dhe materialet e nevojitura:

Shembuj të pyetjeve për diskutim

Lapsa dhe letra A4, muzikë relaksuese

- Pyetni se kush dëshiron të ndajë në grup ndonjë nga përgjigjet ose ndonjë reflektim

Udhëzime:

Fasilituesi lëshon muzikë përderisa i gjithë grupi është i qetë duke qëndruar në rreth. Pjesmarrësit duhet të shkruajnë përgjigjet e pyetjeve të cilat fasilituesi i parashtron si në vijim:

- Si u ndjetë gjatë këtyre ushtrimeve?

- A e keni parë apo eksploruar diçka të re / diçka që nuk e keni menduar më parë për veten tuaj?

VLERAT DHE IDENTITETI

Kompetencat e adresuara:

Vlerat personale

Madhësia e grupit: Çfarëdo

Koha e nevojitur: 50 minuta

Objektivat::

1. Të reflektojmë në rëndësinë e vlerave tona dhe vlerave të tjera
2. Për të kuptuar se si "të tjerët" mund të na riformulojnë

Përgatitja dhe materialet e nevojshme:

Letër dhe lapsa A4

Udhëzime:

- Kërkojuni pjesëmarrësve të shkruajnë 9 vlera thelbësore të tyre - 5 deri në 7 minuta
- Kërkojuni pjesëmarrësve të qëndrojnë në dyshe, të shkëmbejnë letra me njëri-tjetrin dhe të kërkojnë prej tyre të fshijnë 2 nga vlerat e shokut të tyre / nga letra që kanë në duar
- Kërkojuni pjesëmarrësve të marrin përsëri letrën e tyre me 2 vlera të fshira dhe të reflektojnë se si ndihen ata me 2 vlera të fshira?

- Tani në letrat tuaja fshini 2 vlera tjera të vetes suaj

Pjesëmarrësit duhet të bëjnë disa reflektime dhe pyetje në grupe:

-Çfarë mësuat nga ky ushtrim?

- Si u ndjetë kur shkruat 9 vlerat tuaja kryesore?

- Si u ndjetë kur fshitë 2 vlerat e dikujt tjetër? Pse zgjidhët t'i fshini ato 2?

- Si u ndjetë kur shoku juaj fshiu 2 nga vlerat tuaja?

- Si u ndjetë kur u desh të fshini 2 vlerat tua? Pse i zgjidhët ato 2?

- Si ndiheni tani me 4 vlera më pak?

Shembuj të pyetjeve për diskutim:

Me të gjithë grupin

Vlerat tona janë kush jemi në, janë pjesa më e mirë e jona, ato janë forca jonë. Sidoqoftë, ne dhe vlerat tona janë thellësisht të ndikuara nga njerëzit e tjerë, ne bashkëveprojmë, nga politika, nga media, nga edukimet, prindërit, miqtë etj, veçanërisht në moshën e re.

Le të mendojmë se si politika, propaganda dhe mediat na ushqejnë me informacione (të vërteta ose të rreme) të cilat rrisin nivelin e paragjytimeve dhe urrejtjes midis vendeve. Le të mendojmë se si ndodh ky proces në realitetin tonë lokal dhe se si ndikon e gjithë kjo bashkëpunimin e të rinjve në Ballkan? Si "të tjerët" po ndikojnë tek ne dhe sa ndikim kanë ata që të "na riformojnë"?

TË TJERËT

Kompetenca e adresuar:

Respekti për diversitet, Vetëdija kulturore, Paragjykimet dhe stereotipet

Madhësia e grupit: 15

Koha e nevojitur: Maksimumi 1 orë

Objektivat:

Hulumtimi i kulturave të ndryshme;

Të njihen dallimet dhe ngjashmëritë midis kulturave;

Diskutimi i paragjykimeve dhe stereotipeve

Përgatitja dhe materialet e nevojshme:

Flipchart letër, A4 Paper, markerë, fotografi nga revista për kultura të ndryshme

Udhëzime:

Fasilituesi / trajneri duhet të vendosë për 2 kultura të ndryshme, në varësi të grupit të pjesëmarrësve (p.sh. nëse keni shqiptarë dhe italianë - kulturë italiane dhe shqiptare apo të tjerë). Pjesëmarrësit duhet të punojnë në ekipet kombëtare. Ju përzieni kulturat p.sh. ju i jepni kulturën italiane ekipit shqiptar, dhe kulturën shqiptare ekipit italian. Nëse keni më shumë kombësi, ju mund t'i shkruani kulturat në letër dhe t'i jepni secilit ekip të zgjedhë një kulturë të ndryshme nga ajo e tyre.

Secili grup duhet të ketë këto detyra:

- të shkruajnë informacione për kulturën që ata morën, ato që dinë për të dhe të zbulojnë ndonjë traditë interesante për të tjerët;

- të përmbledhë të gjitha paragjykimet dhe stereotipet që ata dëgjuan për të tjerët dhe t'i shkruajnë ato.

Ekipeve kanë 30 minuta për të përgatitur një poster me të gjitha këto informacione.

Pas kësaj secili ekip paraqet posterin e tij. Diskutimi është i hapur.

Shembuj të pyetjeve për diskutim:

- Si u ndjetë të eksploroni një kulturë tjetër? Çfarë është e vështirë për të kuptuar një traditë të ndryshme?

- A keni ditur shumë paragjyime dhe stereotipe? A i shihni ato si një gjë të vërtetë? A është e gabuar të gjykojë njerëzit bazuar në kombësinë e tyre?

- Çfarë ju befasoji më shumë?

- A është ndjerë në rregull grupi tjetër kulturor kur dëgjuan të gjitha paragjykimet dhe stereotipet për vendin e tyre? A janë të sakta apo jo? Si e shihni veten tuaj?

MEMORJA

Kompetenca e adresuar:

Aftësitë e gjuhëve, Diversiteti

Madhësia e grupit: 15

Koha e nevojitur: 40 minuta

Objektivat::

Të eksplorojë gjuhë të ndryshme;

Të njohë dallimet dhe ngjashmëritë në gjuhë;

Të diskutojë diversitetin

Përgatitja dhe materialet e nevojshme:

Letër flipchart, letër A4, markerë

Fasilituesi / trajneri duhet të krijojë karta me një fjalë në secilën gjuhë nga vendet e përfshira (p.sh. nëse keni pjesëmarrës nga 4 vende, ju bëni një kartë me të njëjtën fjalë në 4 gjuhë)

Në kontekstin e Ballkanit Perëndimor ó, ju mund të bëni një kartë për fjalët e mëposhtme në 4 gjuhë të ndryshme (shqip, serbisht, maqedonisht dhe boshnjakisht): përshëndetje, byrek, libër, të vogla, majtas, kafe, lojë etj... Sigurohuni të keni karta në secilën gjuhë dhe sigurohuni që të keni minimum 5 fjalë për të luajtur.

Udhëzime:

Bëni 5 ekiye nga 3 studentë me kombësi të ndryshme. Secili ekip luan

lojën individualisht. Vetëm fasilituesit përcjellin lojën e secilit ekip për të mbajtur rezultatet.

Vendos kartat në tryezë. Jepini secilit ekip 1 minutë për të mësuar përmendësh pozicionin e kartave / fjalëve. Kërkojuni atyre që të lidhin fjalët me të njëjtin kuptim. Pastaj vendosni fjalët me fytyrë poshtë dhe jepni 3 minuta që ekipi të luajë lojën e thjeshtë të kujtesës. Shihni nëse i kanë lidhur fjalët si duhet dhe nëse i kanë mësuar përmendësh. Jepini secilit ekip rezultatin nga 1 - 5 në përputhje me lidhjen e saktë dhe lojën e saktë të kujtesës.

Kur ta përfundojnë lojën të gjitha skuadrat, bashkojeni grupin të gjithë së bashku dhe diskutoni. Për fituesin mund të jipni një shpërblim të ëmbël.

Shembuj të pyetjeve për diskutim:

- A ishte e vështirë të lidhesh fjalët / të gjesh se cilat fjalë çfarë do të thonë në secilën gjuhë?

- A kemi fjalë të ngjashme që përdorim në gjuhën tonë?

- A është e vështirë të kuptohet me njëri-tjetrin?

- Shkruani të gjitha fjalët që keni përdorur në një flipchart.

QYTETI IM INTERKULTUROR

Kompetenca e adresuar:

Paragjykimet dhe stereotipet
Diversiteti, minoritetet dhe çështjet e shumicës

Madhësia e grupit: Çfarëdo

Koha e nevojitur: : 45 minuta

Objektivat:

Të njohim paragjykimet dhe stereotipet tona

Të diskutojmë diversitetin e një qyteti dhe pozicionin e minoriteteve dhe shumicës në një shoqëri

Përgatitjet dhe materialet e nevojitura:

Flip charts, markers in different colours, you can also add some pictures from magazines of different thing (house, buildings, people, traffic)

Udhëzime:

Ju e ndani të gjithë grupin në grupe të vogla në maksimum 5 pjesëmarrës. Çdo ekip ka një flipchart dhe mund të përdorë fotografi nga revista të ndryshme ose markerë. Secila skuadër ka për detyrë të vizatojë qytetin e tyre. Këtu ata duhet të mendojnë se çfarë duan të përfshijnë: spitale, tregje, fusha lojërash, por edhe të kenë parasysh diversitetin. Secili grup duhet të zgjedhë së paku 5 kultura të ndryshme për të përfshirë në qytetin e tyre dhe të vendosë se ku dhe si do ta bëjë atë.

Ekipet do të duhet të diskutojnë se kush është shumica në qytetin e tyre, kush është pakica. Kush, çfarë profesione po bën dhe pse? Mjeku p.sh. do të jetë një zonjë apo një musliman?

Pas 30 minutash diskutim në grupe më të vogla dhe vizatimi në posterin e të tyre të qytetit, pjesëmarrësit prezantojnë punën e tyre para të gjithëve.

Diskutimi është i hapur.

Shembuj të pyetjeve për diskutim:

- A ishte e vështirë të vendosëni se çfarë të vizatoni në qytetin tuaj? Çfarë lloj institucionesh të përfshini?

- A ishte e vështirë të vendosni se kush është shumicë dhe kush është pakicë në qytetin tuaj?

- Si i ndatë përgjegjësitë dhe rolet në shoqëri? Pse p.sh. mjeku është një zonjë e bardhë, pse nuk është një person i zi?

- Pse nuk ka një park lojërash p.sh. për personat me aftësi të kufizuara? A mos keni paragjyime dhe stereotipe, e për këtë arsye nuk i këni përfshirë ata? Apo një bar për homoseksualë? Apo një kishë? A keni ndonjë paragjykim ndaj grupeve të ndryshme të njerëzve? A është kjo e drejtë? Nuk ndiheni mirë t'i keni këta njerëz rreth vetes tuaj?

- Çfarë mund t'i shtojmë qytetit tuaj tani, për ta bërë atë më të larmishëm? Me më pak paragjyime, më shumë multikulturalizëm, vend më të lirë nga diskriminimet?

RREZIKU I FJALËVE

Kompetenca e adresuar:

Komunikimi dhe keqkuptimet

Madhësia e grupit: Çfarëdo

Koha e nevojitur: 30 minuta

Objektivat:

Të kuptojmë sa i rëndësishëm është komunikimi

To reflektojmë sa lehtë mund të kemi keqkuptime

Përgatitket dhe materialet e nevojitura:

Letra A4, Lapsa

Udhëzime:

Përderisa grupi është ulur në rreth, vendosni një muzikë të lehtë, kërkojuni atyre që të mbyllin sytë dhe të bëjnë me letrat ato që do të shpjegohen nga fasilituesi.

Pastaj Fasilituesi fillon t'u japë udhëzime atyre:

- Paloseni letrën në mes
- Paloseni në të djathtë
- Shqyjeni atë në pjesën e sipërme të majtë
- Paloseni në të majtë
- Shqyjeni në pjesën e sipërme djathtas
- Paloseni në pjesën e sipërme majtas

Pastaj kërkojuni pjesëmarrësve të hapin sytë, të hapin letrat e tyre dhe të shohin rezultatet, cila është forma në letër (nëse ka).

Shembuj të pyetjeve për diskutim

- Fillimisht kërkojuni pjesëmarrësve të japin disa komente nëse kanë reflektuar ose mësuar diçka nga kjo lojë. Është e qartë se letrat tuaja kanë forma të ndryshme, dhe duken shumë ndryshe tek shumë prej jush. Edhe pse udhëzimet ishin të njëjta në të njëjta dhe të dhëna në të njëjtën kohë, të njëjtat kushte, i njëjti mjedis, ne prap dëgjuam, kuptuam dhe vepruam ndryshe nga njëri-tjetri. Kjo është normale sepse i kuptojmë gjërat ndonjëherë ndryshe. Dhe gjithashtu kështu shfaqen edhe keqkuptimet. Imagjinoni cili do të ishte rezultati i këtij ushtrimi, apo nëse jemi në jetën e përditshme normale me njerëz të ndryshëm, nga prejardhje të ndryshme, kultura të ndryshme, kushte të ndryshme?

KUR FILLON DHUNA NË KOMUNIKIM?

Kompetenca e adresuar:

Komunikimi jo i dhunshëm

Madhësia e grupit: Çfarëdo

Koha e nevojitur: 30 minuta

Objektivat:

Zhvilloni një kuptim të 'komunikimit gjykues

Reflektoni në komunikimin jo të dhunshëm

Përgatitja dhe materialet e nevojshme:

Flipchart, letra

Udhëzime:

Hapi 1 - Çfarë është dhuna?
Pjesëmarrësit duhet të mendojnë për pyetjen se çfarë është dhuna.
Pikëpamjet e tyre shkruhen në një tabelë nga fasilituesi. Në përgjithësi dhuna përmes komunikimit paraqitet si një pikë e vlefshme në diskutim.

Hapi 2: Vëzhgimet. Kërkojuni pjesëmarrësve të hedhin një vështrim në dhomën ku janë ulur dhe të shkruajnë 5 vëzhgime. 2-3 pjesëmarrës të lexojnë me zë të lartë.
Pjesëmarrësve u kërkohet pastaj që të shkruajnë vëzhgimet e tyre për një person- që është ulur në dhomë. 1 ose 2 për të ndarë ato që kanë shkruar.

Shembuj të pyetjeve për diskutim:

- Fasilituesit të prezantojnë veten dhe qëllimin e punëtorisë

- Vëzhgimi duket se vjen lehtë kur bëhet fjalë për objekte të pajetë. Por kur bëhet fjalë për diçka të gjallë,, gjykimet duket se janë normë. Gjykimet e bëjnë komunikimin tonë "të dhunshëm". Por nuk është e mundur të mos bësh gjykime! Kështu që, gjëja më e mirë që duhet bërë në një rast të tillë është të zotërosh... ". Sipas meje..." Kështu të perceptoj unë "... etj...

- A mund të zvogëlojmë gjykimet e kaluara për kolegët tanë, të moshuarit, të rinjtë, pacientët dhe për të afëmit dhe të dashurit?

TË KUPTUARIT E MI TË MËSIMIT NDËRKULTUROR

Kompetencat e adresuara:

Kompetencat e mësimi nderkulturor

Madhësia e grupit: Çfarëdo

Koha e nevojitur: 40 minuta

Objektivat:

Të kuptohen kompetencat e mësimi interkulturor

Përgatitjet dhe materialet e nevojshme

Shkruani ose shtypni në 3 kopje 10 kompetencat kryesore të ICL (Të drejtat e njeriut, solidariteti, barazia, përfshirja, komunikimi, respekti, empatia, drejtësia sociale, diversiteti, mendimi kritik)

Gjeni imazhe / foto që përshtaten më së miri me 10 kompetencat e mësipërme, dhe shtypni 3 kopje për secilën kompetencë

Bëni tre dosje të veçanta, ku secila dosje ka në të 10 kompetenca të shkruara me fjalë dhe 10 imazhe

Udhëzime

Ndajeni grupin në 3

Jepni nga një dosje secilit grup

Kërkojini secilit grup të bëjë lidhjet midis fjalëve dhe fotove dhe të mendojnë se nëse do ju duhet t'i radhisin sipas rëndësisë, si do t'i

rendisnin ato?

Shembuj të pyetjeve për diskutim:

Secili grup prezanton se si i kanë bashkuar fjalët dhe fotografitë dhe tregon se pse ata zgjodhën kështu. Përmbledhni ato se janë kompetencat kryesore të të mësuarit dhe dialogut nderkulturor, dhe nganjëherë është e vështirë të bëjmë një dallim të mprehtë prej tyre, ato janë grupuara së bashku dhe e ndikojnë njëra-tjetrën, dhe nganjëherë ne thjesht nuk mund të themi se cila prej tyre është më e rëndësishme e cilamë pak. Secila prej tyre ka një rëndësi të vlerësuar në momentin specifik, kohën, situatën, mjedisin etj.

PARAGJYKIMET NE LAJME

Kompetencat e adresuara:

Mendësi paqësore

Madhësia e grupit: Çfarëdo

Koha e nevojitur: 30 minuta

Objektivat:

Të inkurajohet vetëdija

Përgatitja dhe materialet e nevojshme:

2 ose 3 litarë

Udhëzime

Kërkojuni pjesëmarrësve të ngrihen në një rreth. Fasilituesi fillon lojën duke e mbajtur topin e litarëve dhe e gjuan atë tek 1 pjesëmarrës në rreth dhe thotë 1 deri në 3 gjëra pozitive që ai / ajo ka realizuar / ditur për atë pjesëmarrës. Pastaj personi që e ka litarin e mban fillin, dhe e gjuan topin me litar tek çdo pjesëmarrës në rreth, dhe kjo vazhdon kështu derisa të gjithë të kenë pranuar topin, të dëgjojnë disa gjëra të mira nga personi paraparak dhe ta gjuajnë topin tek dikush tjetër.

Ju duhet ta gjuani topin tek personit që nuk e ka litarin, kështu që nuk shkon 2 herë tek i njëjti person.

Shembuj të pyetjeve për diskutim:

Si u ndjetë me këtë lojë? Çfarë mësuat?

Siç po e shohim, të gjithë ne së bashku

kemi krijuar një merimangë të këndshme, e cila simbolizon lidhjet / rrjetin e të rinjve, e cila në këtë rast është një rrjet i mbushur me paqe, jo kërkuese, fuqi, forcë. A mund të ndërtojmë një rrjet të tillë rinor të vërtetë në rajonin tonë?

Të gjithë ne kalojmë nëpër faza të ndryshme, shtigje, sfida dhe lumturi. Asnjëherë nuk e dimë se nëpër çfarë po kalon personi tjetër dhe kjo është pothuajse e pamundur apo e vështirë. Gjëja më e lehtë është të gjykojmë, diskriminojmë, ngacmojmë, etj. Megjithatë, ne e dimë që gjykimi nuk na çon në rezultate pozitive, e po ashtu nuk na bën aspak të lumtur. Prandaj duhet të gjejmë disa mundësi të tjera praktike dhe të mira.

Ne e dimë se secili prej nesh ka anët pozitive, dhe gjëra për të përmirësuar. Ndonjëherë duke kërkuar dhe inkurajuar gjëra pozitive dhe forcë tek njerëzit, ne ndikojmë tek ata të jenë të lumtur dhe të jenë njerëz më të mirë. Kjo do t'i bëjë ata që të nxjerrin në pah më shpesh gjërat / sjelljet pozitive në raport me të tjerët. Në rezultate afatgjata, duke kërkuar anën pozitive të njerëzve, ne kontribuojmë në ndërtimin e një shoqërie më të mirë dhe më paqësore, sepse ata njerëz do të shpërndajnë paqe përreth tyre. Nuk do të ketë shumë hapësirë për diskriminim dhe gjykime. Nëse të gjithë do të bëjnë gjëra të tilla të vogla (duke treguar forcat e njerëzve), imagjinoni se si do të ishte bota?

A SHEH TI ATË QË SHOH UNË?

Kompetenca e adresuar:

Diversiteti, toleranca, ptnimi, luftimi i paragjykimeve

Madhësia e grupit: Çfarëdo

Koha e nevojitur: 30 minuta

Objektivat:

Të kuptohet se ne jo gjithmonë e shohim të njëjtën gjë

Të mësojmë për paragjykimet dhe stereotipet tona

Përgatitjet dhe materialet e nevojshme:

Një libër me kopertina të ndryshme në të dyja anët (psh njëra e zezë, tjetra e kuqe), 2 letra dhe 2 markerë

Udhëzime:

Fasilituesi e ndan grupin në dy grupe të vogla dhe i ndan ata në dy anë të dhomës së punëtorisë. Ai/ajo e mban librin në mes. Grupi në anën e majtë e sheh kopertinën e zezë, ndërkaq grupi në të djathtë kopertinën e kuqe. Grupet duhet të jenë përballë njëri tjetrit, kështu që ata nuk do të mund të shohin atë që sheh grupi tjetër. Fasilituesi pyet "Çfarë po shihni?". Ai u jep secilit grup një letër dhe marker dhe ju jep 1 minut kohë që të shkruajnë atë që ata shohin. Pasi të mbarojë koha, ata tregojnë atë që kanë shkruar. Pas kësaj, ata diskutojnë dhe mbrojnë mendimet e tyre. Ata kanë 5 minuta

përpara se fasilituesi t'ua tregojë të dy anët e librit.

Ideja e lojës është që të tregohet se gjithmonë ekzistojnë dy anë të secilit tregim dhe se ne duhet të konsiderojmë edhe faktorët e jashtëm të mendimeve tona, si dhe të personit tjetër, në mënyrë që të pranojmë këndvështrimet e njëri tjetrit.

Shembuj të pyetjeve për diskutim:

Si u ndjetë kur kuptuat se ju po shihnit ngjyra të ndryshme?

A ishte e vështirë për ju të kuptonit se çfarë po ndodhë?

Cili është qëllimi i lojës?

Si do ta praktikoni në të ardhmen?

A ishit të zemëruar në fillim?

NE DËGJOJMË PËR T'U PËRGJIGJUR, JO PËR TË KUPTUAR

Kompetenca e adresuar:

Diversiteti, toleranca, pranimi,

Madhësia e grupit: 16+

Koha e nevojitur:Loja zgjatë pavarësisht asaj se sa pjesmarrës janë në punëtori. 11 minuta për 10 pjesmarrës.

Objektivat:

Të kuptohet se njerëzit shohin ose dëgjojnë gjëra, varësisht nga perspektiva e tyre dhe se ata zakonisht e transmetojnë një tregim në mënyrën se si ata e dëgjojnë, jo në mënyrën se si u është treguar.

Përgatitja dhe materialet e nevojshme

Nuk nevojiten material,

Shembull i një shakaje

Udhëzime:

Një vullnetarit nga grupi i tregohet një shaka nga fasilituesi dhe ai / ajo ka 1 minutë ta transmetojë atë te personi që qëndron para tij / saj. Secili person i grupit ka 1 minutë të bëjë të njëjtën gjë, t'ia tregojë të njëjtën shaka personit para tij / saj. Personi i fundit që e dëgjon shakanë, e krahason me mënyrën se si e tha vullnetari i parë. Pasi të përsëritet nga një person tek person tjetër (të tjerët nuk duhet ta dëgjojnë para kohe), shakaja ndryshon.

Shembuj të pyetjeve për diskutim:

- A ishte interesante të shihni se si ndryshoi shakaja?
- A ishte e vështirë ta tregosh shakanë?
- Në jetën reale, shpesh kemi tendencë të shtojmë gjëra në varësi të këndvështrimit tonë kur flasim, transmetojmë disa informacione, diskutojmë për ndonjë situatë
- Pse e bëjmë atë?
- Në një diskutim, a keni tendencën të kuptoni se çfarë po thonë të tjerët, ose keni tendencën vetëm të përgjigjeni? Pse është kështu?

SA MIRË MË NJEH?

Kompetencat e adresuara:

Stereotipet, dallimet kulturore, paragjykimi

Madhësia e grupit: rreth 20 pjesmarrës

Koha e nevojitur: 15 minuta për lojën. 15 minutes për diskutim.

Objektivat:

Të ndalojnë së pranuari stereotipet si fakte për vendet e tjera.

Shënim: Stereotipet e përdorura në këtë lojë janë ato që lëndojnë shumicën e njerëzve nga vendet përkatëse, dhe faktet janë kontrolluar.

Përgatitja dhe materialet e nevojshme

Formulohen tabela me fakte për vendet. 5 prej tyre. Një për secilin vend. Tabelat duhet të jenë bosh. Fasilituesi u tregon atyre përgjigjet e duhura në fund të lojës. 5 markerë ose stilolapsa për secilin grup.

Udhëzime:

Grupet janë të ndara në 5. Ata janë ndarë një vend (nga tabelat më poshtë) për grup. Ata duhet të qëllojnë se cilat janë informata të vërteta dhe cilat të rreme. Do të ketë një diskutim më pas.

Fasilituesi duhet t'u japë atyre një tryezë bosh.

Shembuj të pyetjeve për diskutim:

- Si ndjeheni? A ishte e lehtë ta qëlloni se çfarë është e vërtetë dhe çfarë jo?

- A i keni identifikuar paragjykimet dhe stereotipat në tabela?

- A i gjykojmë njerëzit bazuar në prejardhjen dhe origjinën e tyre? Shtetin apo kombësinë?

- A është mirë?

- Çfarë mund të bëjmë në lidhje me këtë?

SA MIRË MË NJEH?

SHBA	E VËRTETË	E PAVËRTETË
A janë të gjithë amerikanët me mbipeshë?		X
Profesioni më vdekjeprurës në SHBA është: PRESIDENT	X	
Ekziston më shumë se një kopje e deklaratës origjinale të pavarësisë.	X	
Vendi më i larmishëm në botë	X	
Çdo amerikan posedon një armë		X
KINA	E VËRTETË	E PAVËRTETË
Festimi i Vitit të Ri Kinez zgjatë 15 ditë	X	
Të gjithë kinezët janë të infektuar me Koronavirus		X
Pandat gjigande të Kinës janë notues të mirë	X	
Gjithçka në Kinë kushton lirë		X
Të gjithë kinezët i dijnë artet marciale		X

SA MIRË MË NJEH?

EGJIPTI	E VËRTETË	E PAVËRTETË
Kalendari me 365 ditë i cili përdoret sot është zbuluar në Egjipt	X	
Të gjithë egjiptianët janë muslimanë		X
Më shumë se 90% i Egjiptit është shkretëtirë	X	
Gratë egjiptiane nuk vozisin		X
99% e popullsisë janë egjiptianë	X	
FRANCA	E VËRTETË	E PAVËRTETË
Francezët e kanë zbuluar puthjen franceze		X
France njihet për patatina		X
France është destinacioni më i famshëm në botë	X	
Francezët kanë erë të keqe		X
Në Francë ju mund ta martoni një person të vdekur	X	

SA MIRË MË NJEH?

KOLUMBIA	E VËRTETË	E PAVËRTETË
Kolumbia është kryeqyteti vrasës i botës	X	
Kolumbia është sikur Narcos.		X
Secili përdor ose shet drogë		X
Të gjitha femrat janë supermodele		X
Kolumbia është i vetmi vend në Amerikën Jugore që ka bregdet edhe në Oqeanin Paqësor edhe në Detin Karaibe.	X	

PARAGJYKIMET DHE STEREOTIPET

Kompetencat e adresuara:

Paragjykimet, stereotipet, diskriminimi në përgjithësi

Madhësia e grupit: Çfarëdo

Koha e nevojitur: 1 orë e 30 minuta

Objektivat:

Të identifikohen paragjykimet dhe stereotipet

Të shikojmë se çfarë përcëptimet kemi për paragjykimet dhe stereotipet

Përgatitjet dhe materialet e nevojitura

5 fotografi nga revista për grupet të ndryshme (gra, burra, njerëz nga Ballkani, homoseksualë, komuniteti i zi)

5 flipcharta dhe marker për secilin grup

Udhëzime:

Grupi është i ndarë në 5 grupe të vogla me nga 4-5 persona. Secilit grup i jepen 3 detyra.

- Për të identifikuar të gjitha paragjykimet dhe stereotipet për foton që morën (p.sh. të gjitha paragjykimet e njohura për gruan, ose për burrin etj);

- të shkruajnë shakatë më interesante për grupin e tyre, shikuar nga këndvështrimi i paragjykimeve dhe stereotipeve;

- të shkruajnë një artikull të shkurtër

lajmesh që tregojnë paragjykime ndaj grupit të tyre.

Pjesëmarrësit punojnë në fletët e tyre dhe fasilituesi nënvizon se rëndësinë e workshopit është tek reflektimi i tyre në paragjykime dhe stereotipe. Askush nuk do t'i gjykojë grupet për të shkruar gjithçka që kanë dëgjuar për grupin e tyre, e rëndësishme është të shihet se si ne bëjmë stereotipe dhe paragjykime.

Grupeve u jepen rreth 40 minuta për bërjen e posterave.

Kur të gjithë të kenë mbaruar, secili grup prezanton rezultatet e tyre dhe diskutimi është i pranishëm.

Shembuj të pyetjeve për diskutim:

- A ishte e lehtë të gjeni paragjykime dhe stereotipe ndaj gruas, burrit, homoseksualit etj?

- Si ndiheshit kur u desh t'i shkruani ato në një letër? A ishte e lehtë? Nëse jo, pse?

- Pse gjykojmë?

- Pse qeshim me shaka kur të gjithë jemi të vetëdijshëm se ato janë plot me paragjykime dhe stereotipe?

- Si mendoni se ndihet një homoseksual kur dëgjon një shaka për veten e tyre?

- Po në lidhje me median dhe paragjykimet? A i shihni këto lloj qëndrimesh në artikujt e përditshëm të mediave?

A MUND TË MARTOHEMI NE TË DY?

Kompetencat e adresuara:

Kultura, Tradita, Paragjykimet dhe stereotipet kundrejt një feje dhe etnie të ndryshme

Madhësia e grupit: Çfarëdo

Koha e nevojitur: 1 orë e 30 minuta

Objektivat:

Identifikimi i paragjykimeve dhe stereotipeve kur janë në pyetje etniciteti dhe feja

Eksplorimi i kulturës dhe traditës

Përgatitja dhe materialet e nevojitura:

Projector për të shfaqur një film të shkurtë

flipcharta dhe markerë

Udhëzime:

Fasilituesi u tregon pjesëmarrësve një film për një çift nga Ballkani dhe dasmën e tyre. Çifti është me fe dhe etni tjetër.

Vegëza e filmit: Balkan Wedding

Pas filmit, pjesëmarrësit ndahen në dy grupe. Një grup duhet të punojë në përgatitjen e dasmës nga ana e nuses dhe të shikojë se çfarë lloj tradite dhe çfarë lloji zakonesh duhet të bëjë nusja në darsëm.

Grupi tjetër duhet të përgatisë dasmën nga ana e dhëndrrit dhe të shikojë se

çfarë lloj tradita dhe gjëra do të përfshijnë në dasëm sipas fesë dhe kulturës së dhëndrrit.

Kur ta mbarojnë këtë detyrë, rreth 15 minuta për përgatitje, pjesëmarrësit mblidhen dhe prezantojnë detajet e tyre të dasmës. Debati është i hapur, në mënyrë që pjesëmarrësit të bien dakord se cila traditë duhet të ndiqet dhe të bëjë një plan për organizimin e dasmës.

Shembuj të pyetjeve për diskutim:

- A është e vështirë të ndiqet tradita dhe kultura? Po kur bëhet fjalë për dashuri?

- A po ndodh kjo në jetën reale? A i kemi identifikuar paragjykimet dhe stereotipet që kemi kur bëhet fjalë për fenë dhe përkatësinë etnike?

- Si e bëjmë këtë në praktikë? A do t'i mbizotërojë dashuria të gjithë? Si mund të bëjmë një kompromis në mënyrë që të mendimet dhe kultura e të gjithëve respektohet dhe vlerësohet?

PARAGJYKIMET NË LAJME

Kompetenca e adresuar:

Paragjykimet dhe stereotipet e reflektuara në lajme

Madhësia e grupit: Çfarëdo

Koha e nevojitur: 30 minuta

Objektivat:

Të kuptohet se çfarë është një qëndrim paragjykues?

Të mësohet sesi qëndrimi paragjykues i drejtohet një personi specifik

Përgatitja dhe materialet e nevojshme

Shtypni artikuj të lajmeve

Markerë

Udhëzime:

Pjesëmarrësit ndahen në grupe të vogla me nga 4 persona. Çdo grupi i jipet një material për një artikull lajmesh. Fasilituesi mund të përdorë artikujt e lajmeve të dhëna këtu, ose gjithashtu mund të marrë disa artikuj të tjerë të lajmeve nga interneti. Secili grup mund të ketë artikuj të njëjtë me lajme ose fasilituesi mund t'i japë secilit grup artikuj të ndryshëm në mënyrë që diskutimi më pas është më interesant.

Secili grup duhet të lexojë artikujt e lajmeve, të nxjerrë në pah praninë e qëndrimit paragjykues, të vendosë se

cili është qëndrimi dhe ndaj kujt?

Shembuj të pyetjeve për diskutim:

Çfarë pikëpamje paragjykuese lexuat?

Si do të ndikonte qëndrimi paragjykues në individin dhe grupin e njerëzve?

A janë këto qëndrime paragjykuese të bazuara në ndonjë stereotip? Re these prejudiced attitudes based on any stereotypes? Nga çfarë grupe janë bërë?

Si do të ndiheshit pot ë ishit trajtuar në këtë mënyrë?

Nëse njerëzit do t'i kishin respektuar dallimet e njëri tjetrit, a do të kishin të njëjtat qëndrime?

Çfarë është qëndrimi paragjykues?

Ndaj kujt drejtohet paragjykimi?

Ekstrakt i lajmeve 1

Homoseksualët janë ndryshe/urrejtje drejt homoseksualëve

Ali Kutinski dhe homoseksualëve

Ekstrakt i lajmeve 2

Indianët kanë theks qesharak dhe ngjyrë dhe hajnë ushqim qesharak

Shyla Shetty dhe indianëve

Ekstrakt i lajmeve 3

Gratë nuk e dijnë rregullin offside offside apo nuk e kuptojnë futbollin

Sian Massey dhe gratë

PREJUDICE IN THE NEWS

Materiale për shtypje / artikuj lajmesh shembuj:

Ekstrakt i lajmeve 1

Ali Kutinski, 22 vjeç, kishte dalur një natë për qejf, dhe përfundoi duke luftuar për jetën e tij. Aliu, i cili është një polic i trajnuar, po argëtohej me miqtë kur diku 20 djem, disa edhe më të rinj se 14 vjeç, filluan të bërtasin abuzim homofobik ndaj tyre. Aliu u grushtua dhe u godit vazhdimisht në fytyrë dhe trup nga djemtë dhe ai mbeti me disa thyerje të kafkës dhe fytyrës.

Ekstrakt i lajmeve 2

Më shumë se 7.600 shikues u ankuan për racizmin në shfaqjen realitet; Yjet Big Brother. Shikuesit u ankuan se garuesit e Big Brother po abuzonin racionalisht yllin e Bollyëood, Shyla Shetty. Ata pretenduan se Shetty, nga India, ishte viktimizuar dhe ngacmuar. Shetty, 31 vjeç, shpërtheu në lot pasi dyshohet se u ngacmuar për ngjyrën e saj të lëkurës, theksin dhe gatimin.

Ekstrakt i lajmeve 3

Prezantuesit e Sky Sports, Mustafa Jovic dhe Richard Gil janë akuzuar për seksizëm pasi kanë bërë disa komente në lidhje me një gjyqtare femër, të quajtur Sian Massey. Ata komentuan për kuptimin e saj për rregullin e offside gjatë një ndeshje të Premier League. Komentuesit besuan se mikrofonat e tyre ishin fikur por në të vërtetë ishin regjistruar duke bërë vërejtje të tilla si:

"Më mirë zbritni dikush atje dhe shpjegojani asaj offside-n".

'A mund ta besoni këtë? Një gjyqtare anësore femër. Gratë nuk e njohin rregullin offside.

United Nations
Peacebuilding

